

Boomwhackerpieten

Hallo Piet, wiede-wiede-wiet. Ik hoor je wel, maar zie je niet. Dit lied kent iedereen wel, maar hoe zou het klinken als je het speelt met boomwhackers? In deze les zoeken de leerlingen zelf uit hoe je dit lied met boomwhackers kunt spelen.

Opdracht: Maak muziek aan de hand van boomwhackerpietjes.

Doelen

- ◆ Met deze les kun je aansluiten bij **kerndoel 38**: feestdagen en **kerndoelen 54 en 55**: de leerlingen leren muziek en beelden te gebruiken om er iets mee uit te drukken en er mee te communiceren. De leerlingen leren op eigen werk en op dat van anderen te reflecteren.
- ◆ De leerling weet wat een melodie is. De leerling kan een melodie herkennen en toepassen in de muziek. De leerling kent het verschil tussen een ritme instrument en melodisch instrument.
- ◆ De leerling maakt kennis met het (uitgebreide) basisinstrumentarium, leert over de correcte speelwijze en leert de verschillen tussen ritmische instrumenten en instrumenten waar ook toonhoogte op gemaakt kan worden.
- ◆ De leerling kent de basisprincipes van het traditionele notenschrift: toonhoogte (hoog en laag op de notenbalk) en toonduur (lange en korte noten). De leerling kan notennamen benoemen.
- ◆ De leerling kan ideeën bedenken door te husselen, mixen en te verwisselen met de ideeën van een ander.

Materiaal

Je hebt nodig voor instrumenten:

Een of meerdere instrumenten uit het basisinstrumentarium. Kijk voor de specifieke invulling bij de bijzonderheden in de lesbeschrijving

Je hebt nodig voor traditionele notatie:

- Instrumenten om ritme en/of toonhoogte op te kunnen spelen.

Je hebt nodig voor onderzoek:

- Je hebt voor dit onderzoek geen apart materiaal nodig.

Bijzonderheden:

- Gebruik qua instrumenten alleen boomwhackers in de kleuren (tonen) rood (C), oranje (D), geel (E), lichtgroen (F), donkergroen (G) en donkerblauw/paars (A). Voor elke leerling ten minste twee boomwhackers.
- Zet de bijlagen 1, 2 en 4 klaar op het digibord of print de bijlagen eenmaal (groot) om te laten zien.
- Print bijlage 1 en 3 eenmaal per groepje van 6 leerlingen.
- Verzamel stiften/potloden in de kleuren van de boomwhackers.

De les in fases

Oriënteren

1. Toon het beeldmateriaal van de bouwsteen betekenis en bespreek het kort.
  - *Vieren jullie thuis Sinterklaas? Zo ja, hoe?*
  - *Wat staat er op je verlanglijstje dit jaar?*
  - *Welke Sinterklaasliedjes ken je allemaal?*
  - *Wat is je leukste Sinterklaas-herinnering?*
2. Toon het beeldmateriaal van de bouwsteen (bouwstenen) muziekaspect of herhaal mondeling met de leerlingen de doelen, inhoud en de aandachtspunten.
3. Toon het beeldmateriaal van de bouwsteen (bouwstenen) werkwijze of herhaal mondeling met de leerlingen de doelen, inhoud en de aandachtspunten.

Onderzoeken en uitvoeren

1. Toon het beeldmateriaal van de bouwsteen (bouwstenen) onderzoek of herhaal mondeling met de leerlingen de doelen, inhoud en de aandachtspunten.

2. Voer samen met de leerlingen in ieder geval de volgende warming-up uit:

Warming up klassikaal. Laat elke leerling een ritme op hun boomwhacker bedenken dat op vier tellen past. Bedenk zelf een paar voorbeelden van een ritme dat op vier tellen past, of laat de voorbeeldvideo horen (filmpje 1). Alles mag, zo lang het maar op vier tellen past! Laat van een aantal leerlingen (of de hele klas) hun ritme horen. Tel daarbij duidelijk met de puls mee tot vier. Doe dit hierna nog een keer, zodat alle leerlingen twee ritmes hebben bedacht.

Wanneer je meer tijd aan de warming-up kunt besteden, kun je ook de overige warming-ups uitvoeren:

Warming up klassikaal. Concentratieoefening: zorg ervoor dat iedere leerling één boomwhacker heeft. De toon (kleur) maakt niet uit. Tel tot vier en geef de leerlingen de volgende opdrachten:

- In deze vier tellen mag je drie keer spelen. Niet meer en niet minder!
- In deze vier tellen mag je twee keer spelen. Niet meer en niet minder!
- In deze vier tellen speel je één keer. Niet meer en niet minder!

Ze krijgen dus telkens vier tellen de tijd per opdracht. Daarna vertel je de volgende opdracht, tel je weer af en krijgen ze leerlingen weer vier nieuwe tellen om de nieuwe opdracht uit te voeren, intuïtief en geïmproviseerd. Blijf hardop meetellen zodat ze kinderen weten hoe veel tijd ze hebben om hun aantal keer spelen over te verdelen.

Warming up klassikaal. Laat de leerlingen volgens het principe van 'mixen' een ingrediënt kiezen uit de twee ritmes die ze hebben gemaakt. Dat kan bijvoorbeeld zijn dat ze de volledige vier tellen vol speelden, of juist een bewuste stilte (rust) in hebben gezet. Laat ze dat ingrediënt uitwisselen met het gekozen ingrediënt van een andere leerling, door het aan elkaar aan te leren.

3. Voer de volgende opdracht uit:

- Zing het sinterklaasliedje 'Hallo Piet (wiedewiedewiet)'. Je kunt hiervoor eventueel de meezingvideo gebruiken (filmpje 2). De begintoon hiervan is een C (de rode boomwhacker). Het is belangrijk om op die toon te beginnen, omdat de leerlingen die later ook als uitgangspunt gebruiken. Zorg dat de leerlingen de melodie goed in hun hoofd hebben.
- Laat de leerlingen een grafische notatie maken van de melodie van de toonhoogte van het lied. Dus: wanneer gaat de melodie omhoog en wanneer omlaag? Zijn het grote of kleine sprongen?
- Bespreek de gemaakte grafische notaties van de melodie door bijlage 1 op het bord te presenteren. Wijs de sprongen aan terwijl je ze zingt.
- Als de leerlingen de melodie goed in hun hoofd hebben, verdeel je de klas in groepjes van zes. Elk groepje krijgt zes boomwhackers: één van elke kleur die staan bij het kopje 'bijzonderheden'. Je kunt de leerlingen ook in kleinere groepjes verdelen, zolang ze maar wel deze 6 boomwhackers tot hun beschikking hebben. Als je dan bijvoorbeeld in groepjes van 4 werkt, bespelen twee kinderen 2 boomwhackers.
- Projecteer de boomwhackerpieten op het bord (bijlage 2). Laat zien dat de kleuren van de pietjes overeenkomen met de kleuren en tonen van de boomwhackers.
- Deel bijlage 3 uit, voor ieder groepje ten minste één werkblad en geef elk groepje potloden/stiften in de boomwhackerkleuren.
- Het werkblad geeft het ritme van 'Hallo piet (wiedewiedewiet)' weer. De toonhoogte (dus: welke boomwhacker klinkt wanneer?) is echter nog niet aangegeven. Laat de leerlingen de melodie in groepjes zingen en ze uitvogelen wanneer welke boomwhackertoon moet klinken. De eerste is al gegeven: de rode boomwhacker (C). Als zij de juiste toon hebben gevonden, kleuren zij het betreffende pietje in de juiste kleur. Zo werken ze de juiste melodie uit. Het antwoordblad is in bijlage 4 uitgewerkt. Geef elk groepje 1x een geprinte versie van bijlage 1 (de uitgewerkte grafische notatie van de melodie). Dat geeft ze houvast in de toonhoogte.
- Als je merkt dat ze dit lastig vinden, kun je van tevoren of tijdens de activiteit wat extra kleuren weggeven.
- Loop rond en begeleid de groepjes door telkens het liedje (op de juiste begintoon – de rode boomwhacker) met ze mee te zingen en steeds te vragen: gaat de melodie nu omhoog of omlaag? Hoort daar een hogere boomwhacker bij of een lagere? Het kan ook helpen om steeds te blijven liggen op een toon en dan de boomwhackers aan te slaan tot ze de juiste toon hebben gevonden.
- Laat aan het einde van de les iedereen tegelijkertijd (in dezelfde puls!) de uitgewerkte melodie spelen, waarbij je het antwoordblad op het bord projecteert en met de leerlingen naloopt. Je kunt hiervoor de meezingvideo gebruiken, waarbij de groepjes mee moeten spelen met de begeleiding in de video.

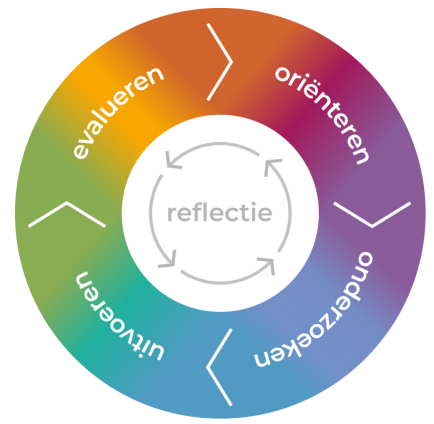
Evalueren

Bespreek na de uitvoering het werk na met behulp van de volgende vragen:

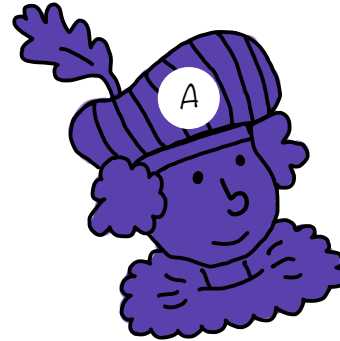
- ◆ Is het gelukt om de juiste boomwhackerpietjes te kleuren?
Lukte het om het liedje te spelen met behulp van de pietjesnotatie?
Was het sinterklaasliedje herkenbaar?
- ◆ Hoorde je een melodie? Zo ja, waarin klonk de melodie? Op welk instrument of werd hij gezongen?
Heeft de melodie veel hoge, lage, korte of lange tonen?
Welke melodie is het meest verrassend? Waarom?
- ◆ Welke instrumenten heb je gehoord?
Werden de instrumenten op de juiste manier bespeeld?
Welk instrument vond jij mooi klinken? En welke juist niet?
- ◆ Welke notenwaarden heb je gehoord? Denk aan: hele noot, halve noot, kwartnoot.
- ◆ Welke ingrediënten heb je van jezelf kunnen mixen?
Welke ingrediënten heb je van een klasgenoot kunnen mixen? Hoe hebben jullie de ingrediënten met elkaar gecombineerd?

Spelen met lesfases en lesdoelen

- De lesbeschrijving is een richtlijn, geen keurslijf. Voel je vrij de volgorde van de bouwstenen naar eigen inzicht aan te passen.
- Is het doel van een bouwsteen al bekend, dan is een korte mondelinge herhaling voldoende.

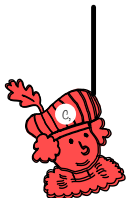

Hal - lo piet, wie - de wie - de wiet. 'k Hoor je wel maar ik zie je niet.

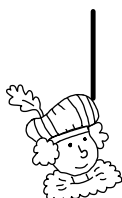

Piet wiedewiedewiet

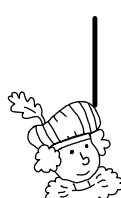
1

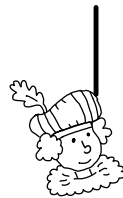
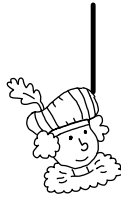
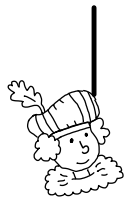
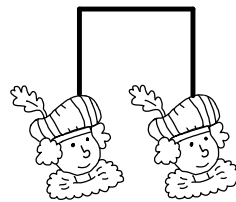
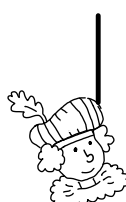
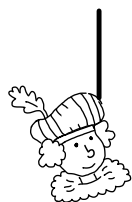
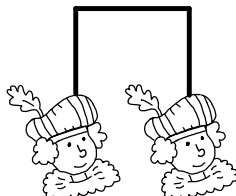
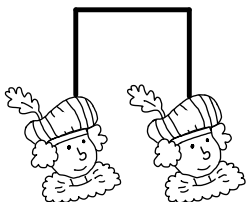
2

3

4

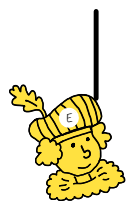

Piet wiedewiedewiet

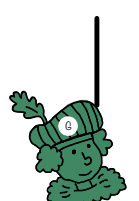
1

2

3

4

